

KAPALINOVÁ CHROMATOGRAFIE PROTEINŮ A DNA

Experimentální metody biofyziky

F9070

Ctirad Hofr

LifeB – Laboratoř interakce a funkce esenciálních **Biomolekul**

FGP – Funkční genomika a proteomika

NCBR – Národní centrum výzkumu biomolekul

Přírodovědecká fakulta | Masarykova univerzita

MUNI **SCI** **Národní centrum
pro výzkum
biomolekul**

Přehled přednášky

Princip chromatografie

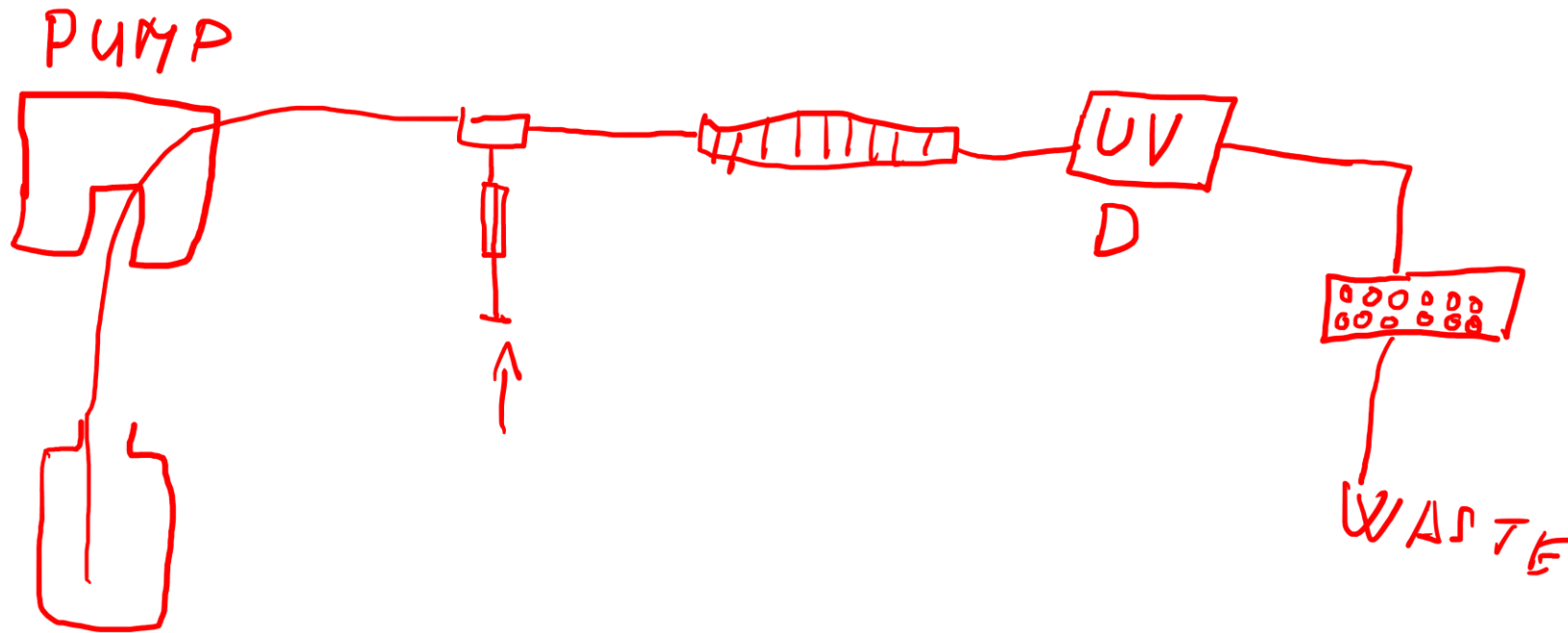
Základní součásti chromatografu

Druhy kapalinové chromatografie

Příklady použití

Princip chromatografie

Molekuly se rozdělují – přecházejí mezi stacionární a mobilní fází, čímž je dosaženo rozdělení molekul.

Základní části chromatografu

Chromatograf – přístroj sloužící k separaci složek vzorku

Mobilní fáze – neboli eluent, je fáze pohybující se chromatografickým systémem.

Tato fáze přivádí vzorek do stacionární fáze, kde dochází k jeho separaci

Stacionární fáze – je fáze ukotvená na místě zpravidla ve formě **kolony**, přes kterou prochází mobilní fáze a také složky vzorku. Zde dochází k separaci v důsledku distribuce vzorku mezi stacionární a mobilní fázi

Chromatografická separace – rozdělení vzorku na jednotlivé složky (analyty) na základě rozdílné distribuce mezi mobilní a stacionární fázi

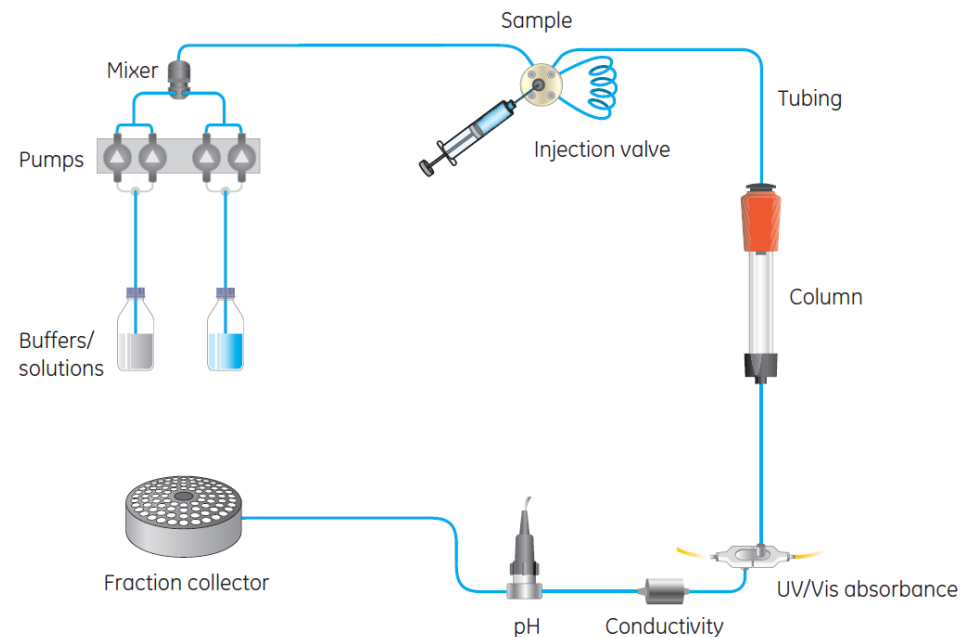
Retenční čas – čas, který složka potřebuje k průchodu chromatografickým systémem

Chromatogram – záznam z chromatografu znázorňující jednotlivé analyty nejčastěji ve formě tzv. chromatografických píků oddělených navzájem základní linií

Preparativní chromatografie – slouží k izolaci čistých nebo alespoň čistějších složek vzorku, které jsou dále použity k chemické reakci, další separaci apod.

Autosampler - automaticky dávkuje vzorky do přístroje

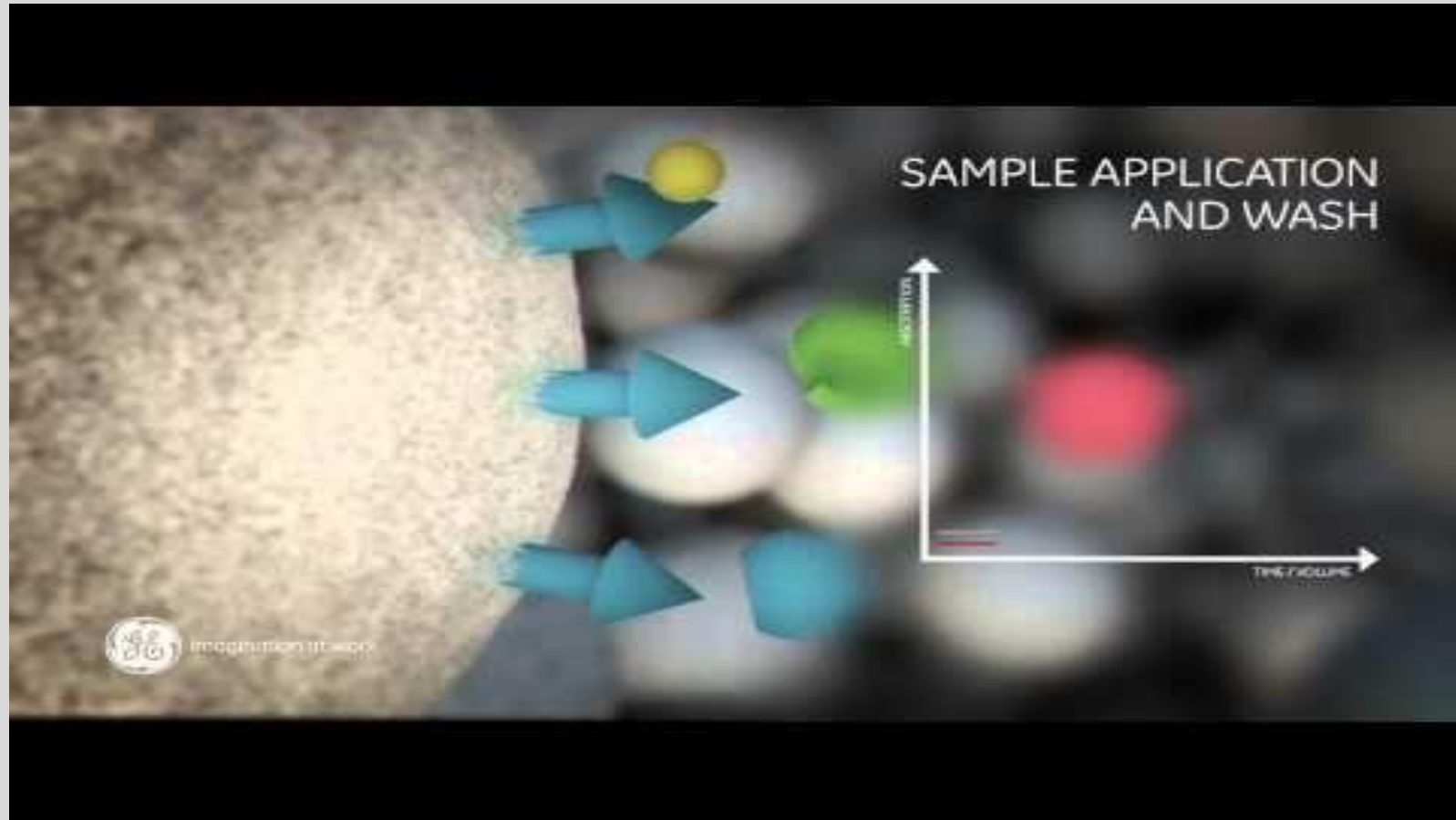
Frakční kolektor – sbírá eluent po průchodu kolonou

Druhy kapalinové chromatografie

1. Afinitní chromatografie
2. Iontoměničová chromatografie
3. Hydrofobní interakce
4. Gelová chromatografie
5. Reverzní fáze

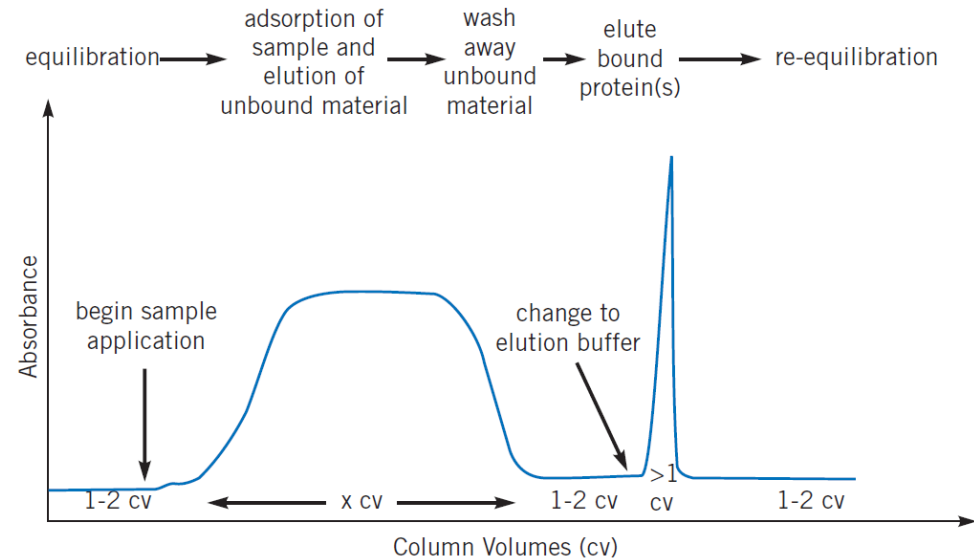
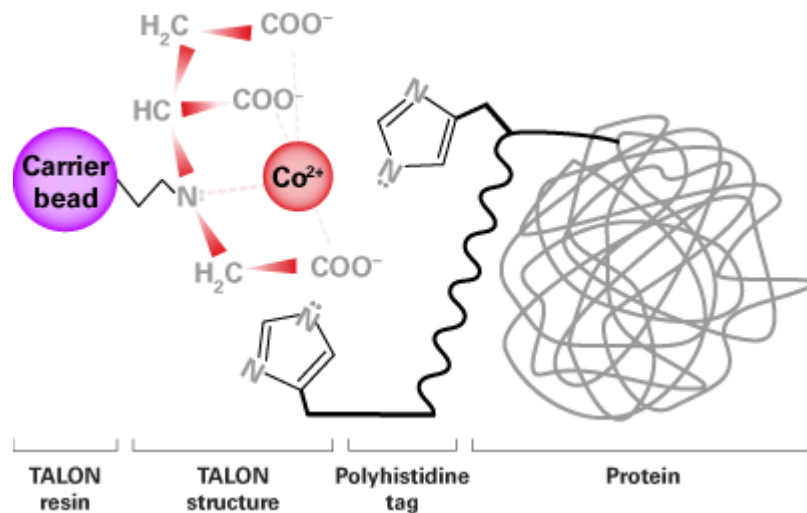
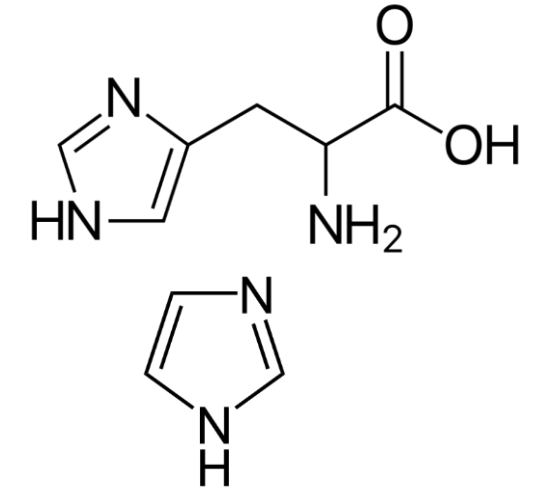
1. Afinitní chromatografie

<https://youtu.be/ezj9MVGCF8c?si=gV4m-lvda8gqDEef>

IMAC – Immobilized Metal ion Affinity Chromatography

- Založena na koordinační vazbě mezi histidinem a kovy – Co, Ni, Cu
- Používá se pro purifikaci proteinů s rekombinačně vloženým “His-tag”
- Pro eluci navázaného proteinu se používá zpravidla přidání imidazolu jako kompetitoru k His nebo změna pH z 8 na 5
- Vazebná kapacita přibližně 10 mg proteinu/mL sorbentu

Příklad použití afinitní chromatografie

Rychlá a účinná izolace proteinu z buněčného extraktu.

Obvykle první krok při purifikaci proteinu.

A) Affinity chromatography (AC)

Sample: 10 ml *E. coli* extract with low-level expression of a histidine-tagged mannanase, Man 26A, from *Cellulomonas fimi* ($M_r \sim 100\ 000$)

Column: HisTrap HP 1 ml

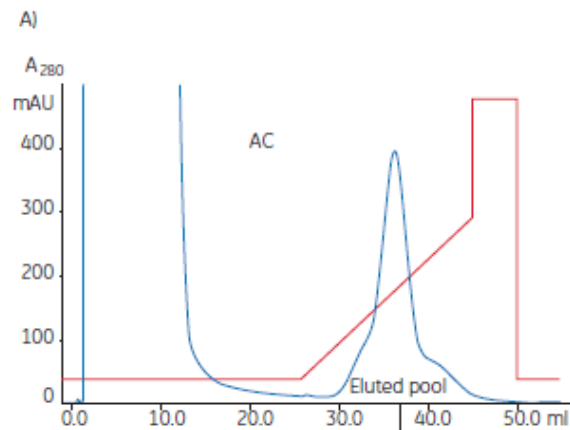
Binding buffer: 20 mM sodium phosphate, 30 mM imidazole, 500 mM NaCl, pH 7.4

Elution buffer: 20 mM sodium phosphate, 500 mM imidazole, 500 mM NaCl, pH 7.4

Gradient: 25 ml linear gradient 30–300 mM imidazole

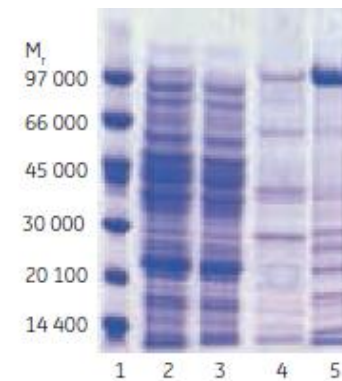
Flow rate: 1 ml/min

System: ÄKTA

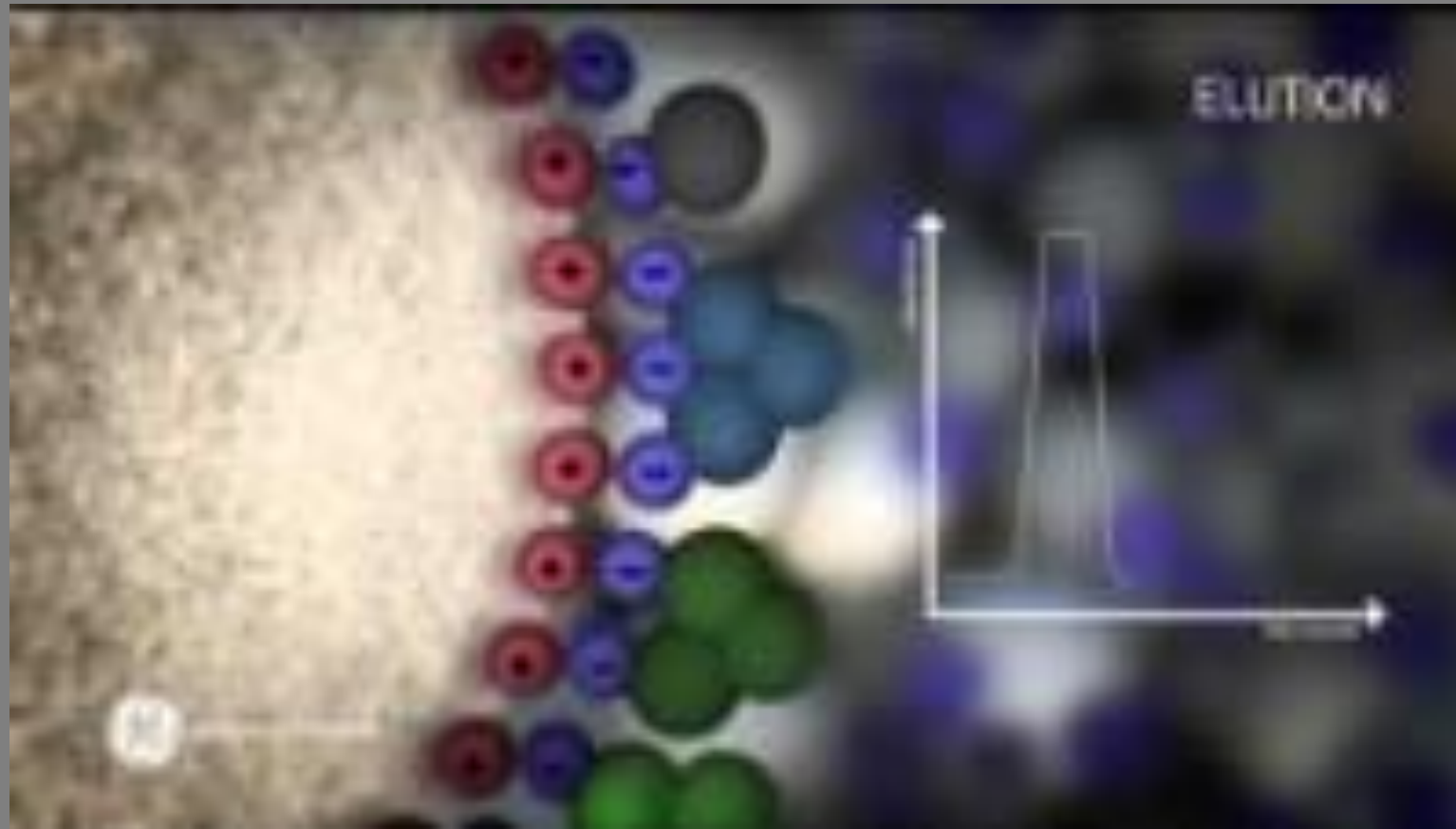
Lanes

1. LMW markers
2. *E. coli* extract, start material
3. HisTrap HP flowthrough
4. Early elution fraction, HisTrap HP fraction
5. HisTrap HP, eluted pool

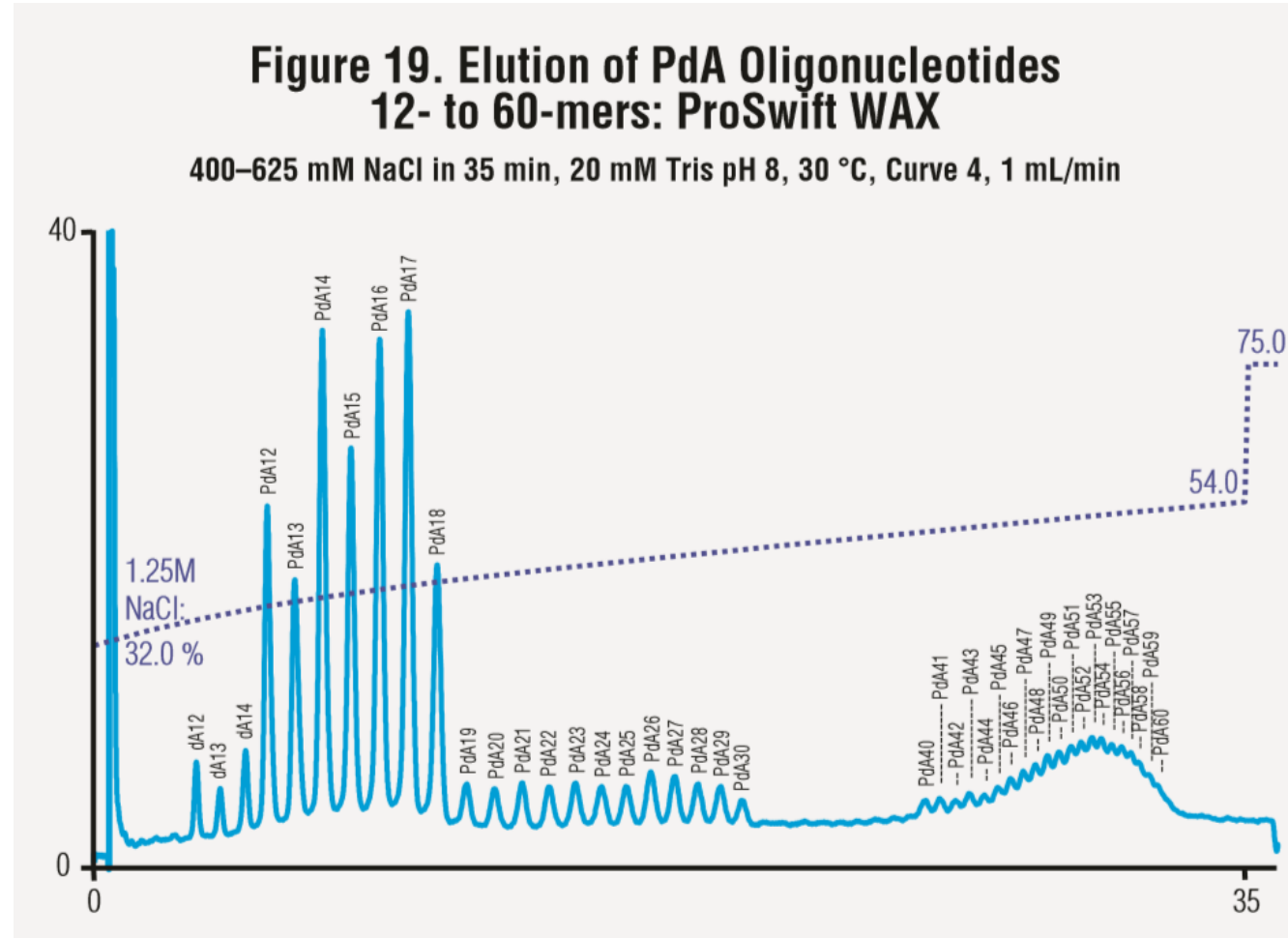
2. Iontoměničová chromatografie

<https://youtu.be/tqianb7AvnU?si=pasEFtIA7jVgmPDd&t=26>

Použití Ionex chromatografie pro purifikaci DNA

Separace a purifikace oligonukleotidů

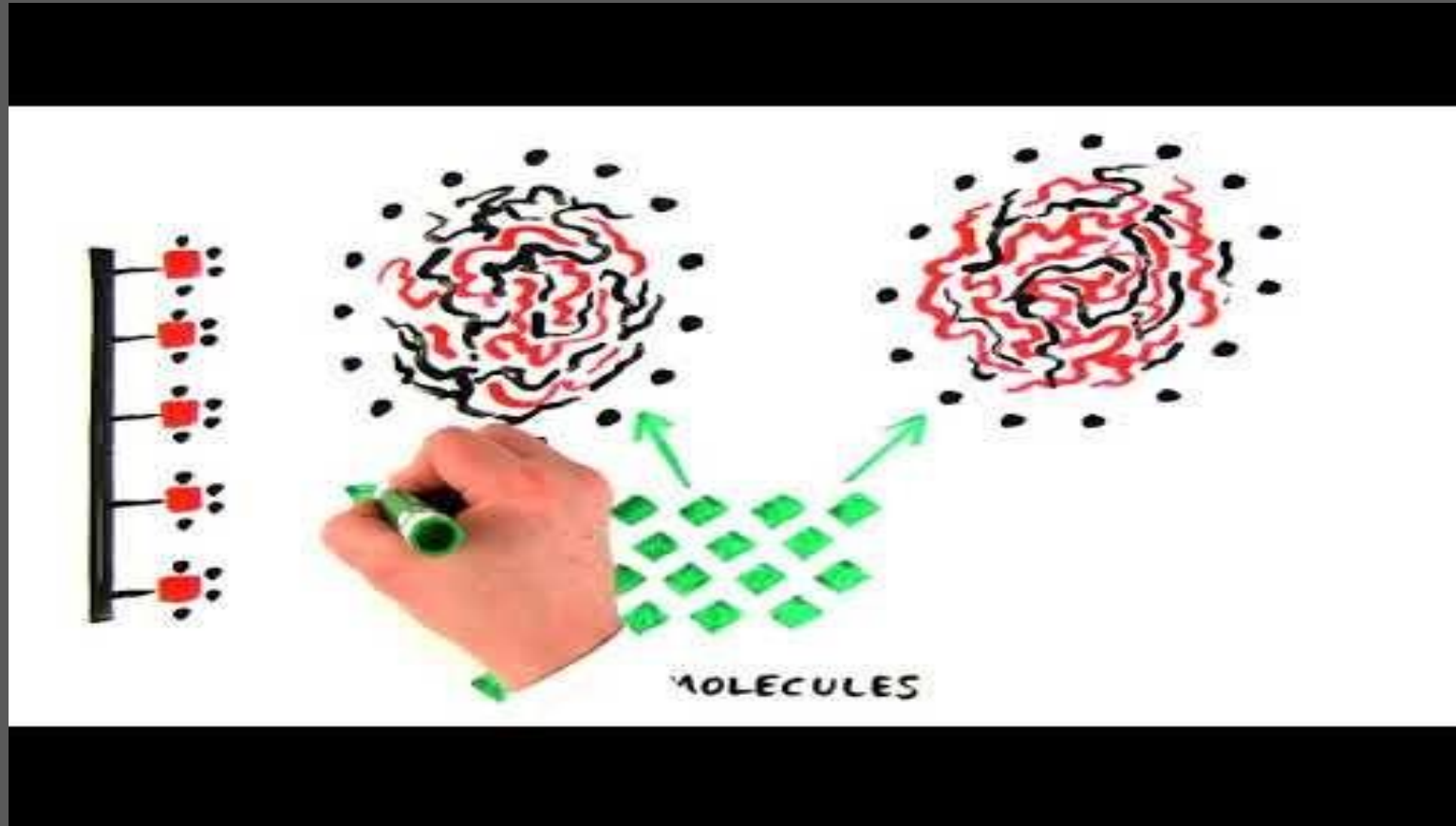
3. Hydrofobní interakce

**The principle of
Hydrophobic
Interaction
Chromatography**

<https://www.youtube.com/watch?v=d8P04atG9Fs>

3. Hydrofobní interakce

<https://youtu.be/aqO-p8terxY?si=i7SPwy7U7jMN0MEW>

4. Gelová – Size Exclusion Chromatography SEC

The principle of
Gel Filtration
Chromatography

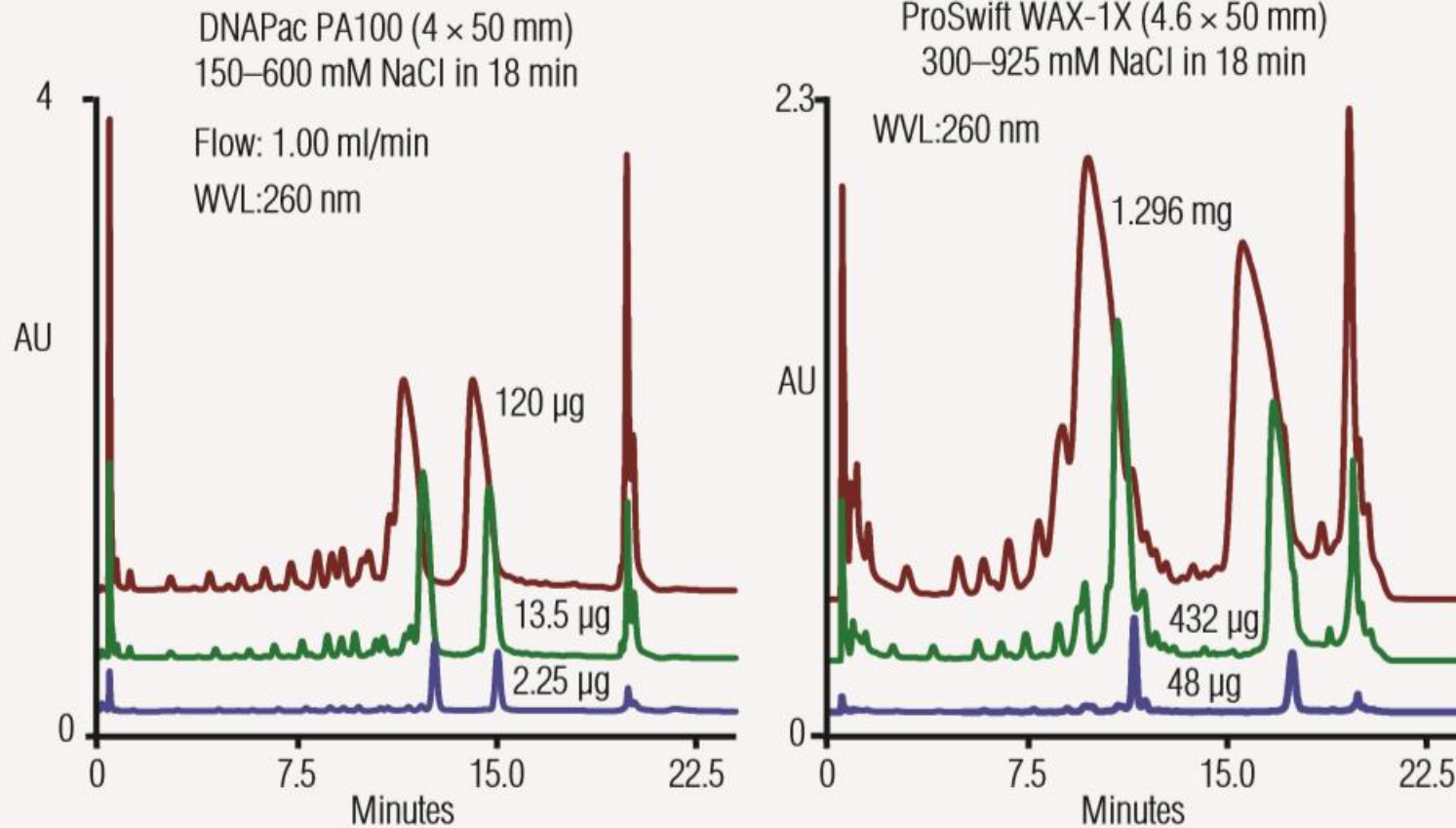

<https://youtu.be/aWtThd13l4I?si=LoBZ-kuVF3PzQzWB>

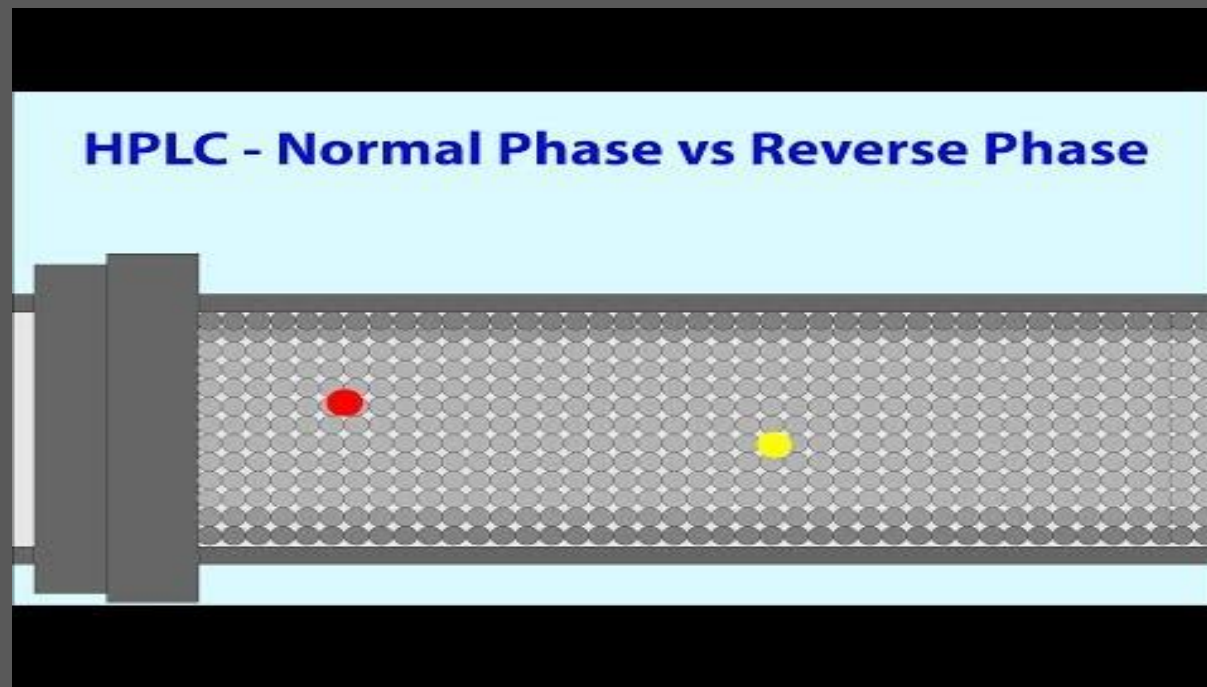
Retenční čas se s množstvím vzorku zkracuje

Figure 17. Oligonucleotide Dynamic Capacity Comparison:

Aldehyde Reductase Primer (25 base) ± Trityl group

5. Normální a reverzní fáze

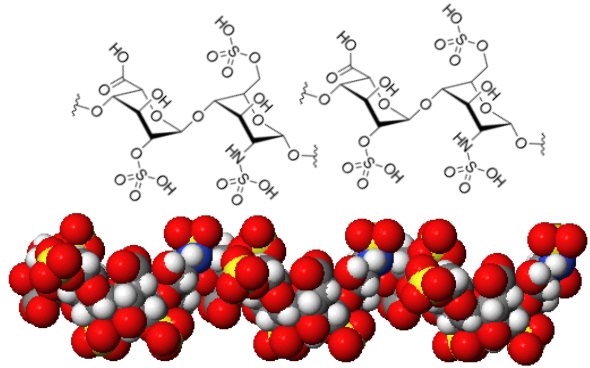
https://youtu.be/MLoitPJQH3g?si=NuyBE81nkZq6_LAK

5. Reverzní fáze

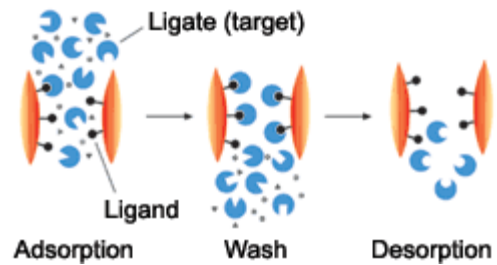

HEPARIN - afinitní a iontoměničová chromatografie v jednom

Heparin se podobá vlastnostmi DNA => afinita DNA vazebných proteinů

Příklady purifikace proteinů

1. Purifikace lidského telomerového proteinu hPOT1 laskavě poskytnul Pavel Veverka
2. Purifikace rostlinné telomerázy

1. Purifikace lidského proteinu hPOT1

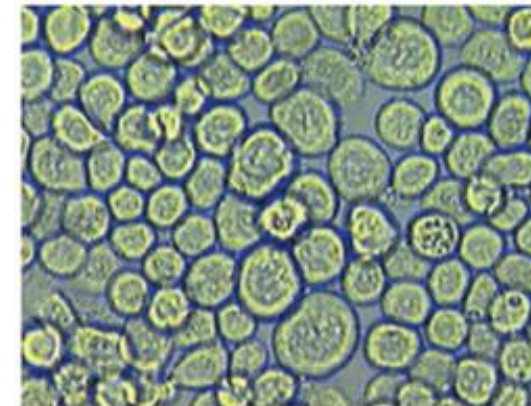
- DNA vazebný protein, váže jednořetězcovou telomerickou DNA
- Exprese v hmyzích buňkách pomocí bakulovirů
- GST tag pro lepší stabilitu a rozpustnost

Purifikace:

- Rozbití buněk sonikátorem
- ;
- Centrifugace -> odstranění nesolubilních částí
- Afinitní chromatografie (6xHis tag)
  - Eluce imidazolem
- Odštěpení elučního tagu pomocí HRV3C proteázy
- Ionoměničová chromatografie (Heparinová kolonka mimikuje DNA)
- Gelová permeační chromatografie

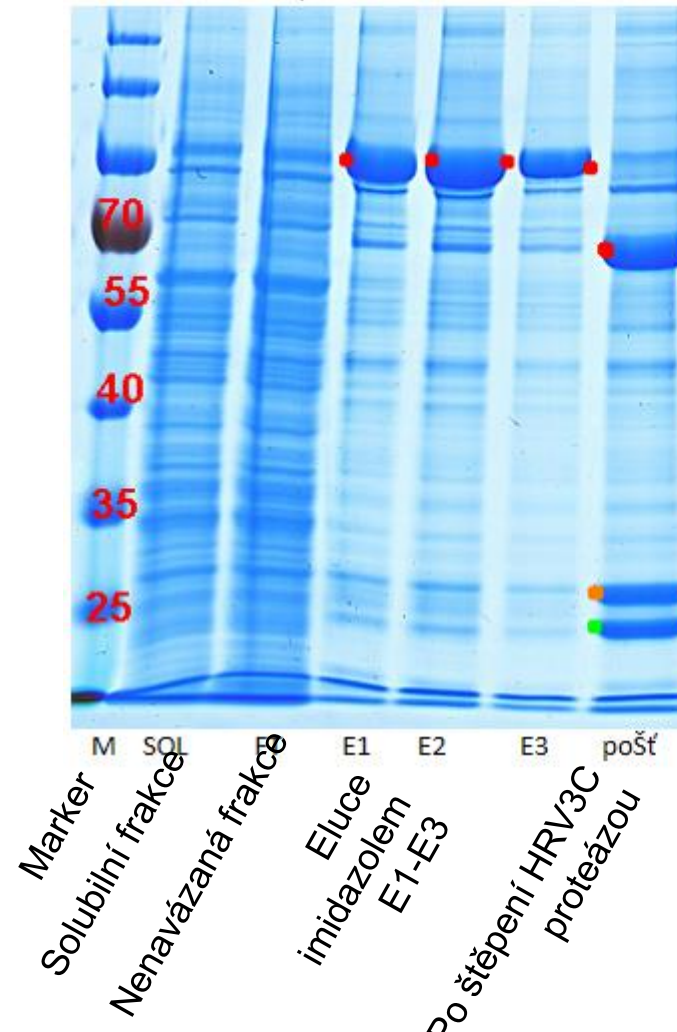

Hmyzí buňky:
Spodoptera frugiperda
(Blýskavka kukuřičná)

Afinitní chromatografie POT1

Afinitní chromatografie
6xHis (sorbent Talon)
eluce imidazolem 300 mM

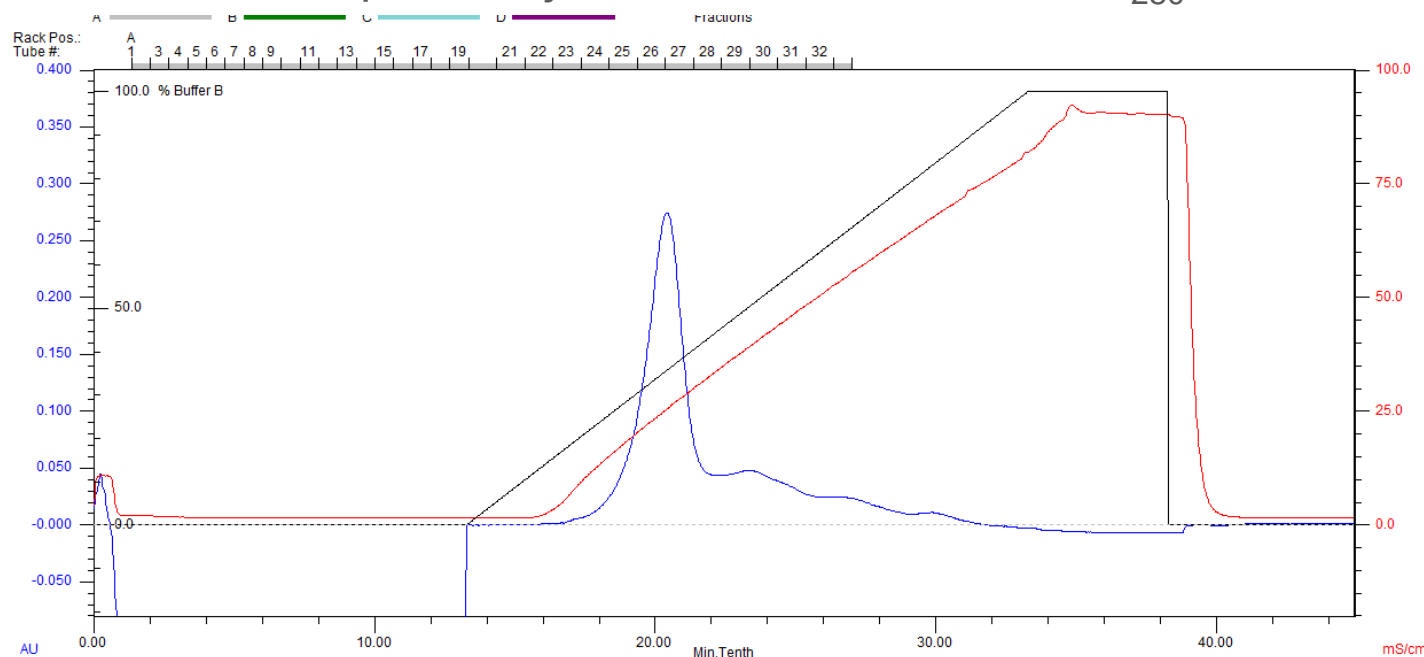

Heparinová chromatografie hPOT1

DNA vazba (sorbent Heparin)

Eluce gradientem NaCl (0 - 1 M) – černá linka na chromatogramu červená linka reprezentuje naměřenou konduktivitu

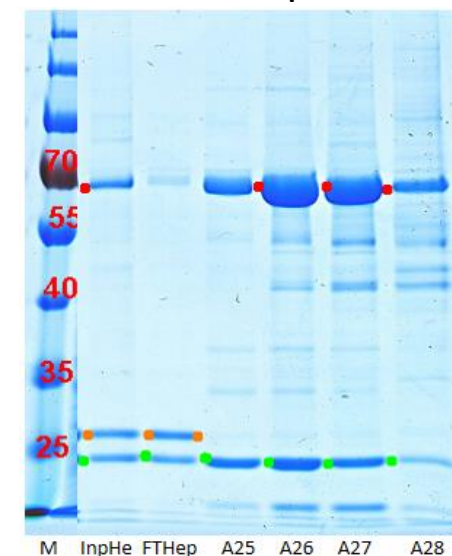
modrá linka reprezentuje naměřenou absorbanici A_{280}

Na kolonu se zachytí v nízké soli pouze DNA vazebné proteiny, ostatní protečou.

Po eluci drží odštěpený protein zájmu se zbytkem proteázy v nativním komplexu (podle SDS gelu).

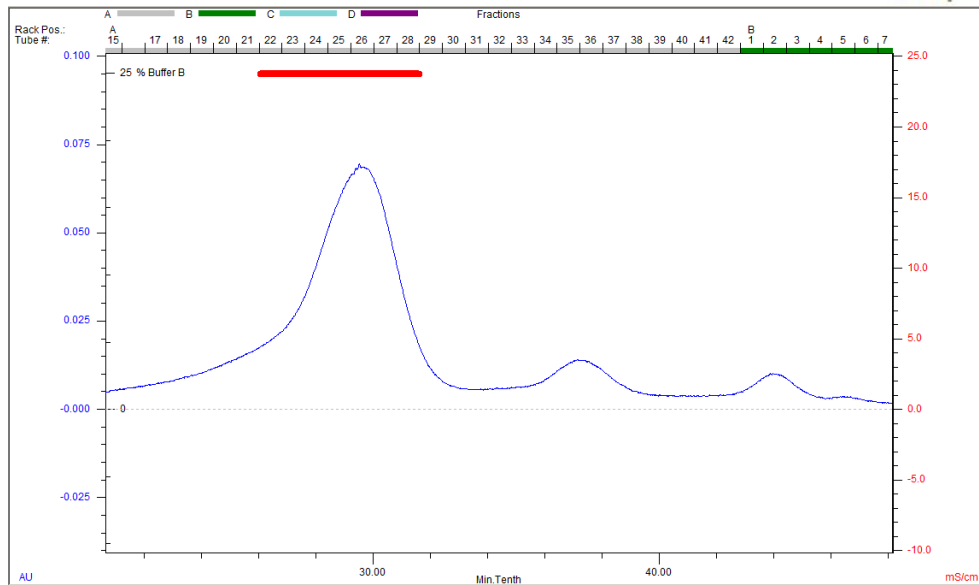
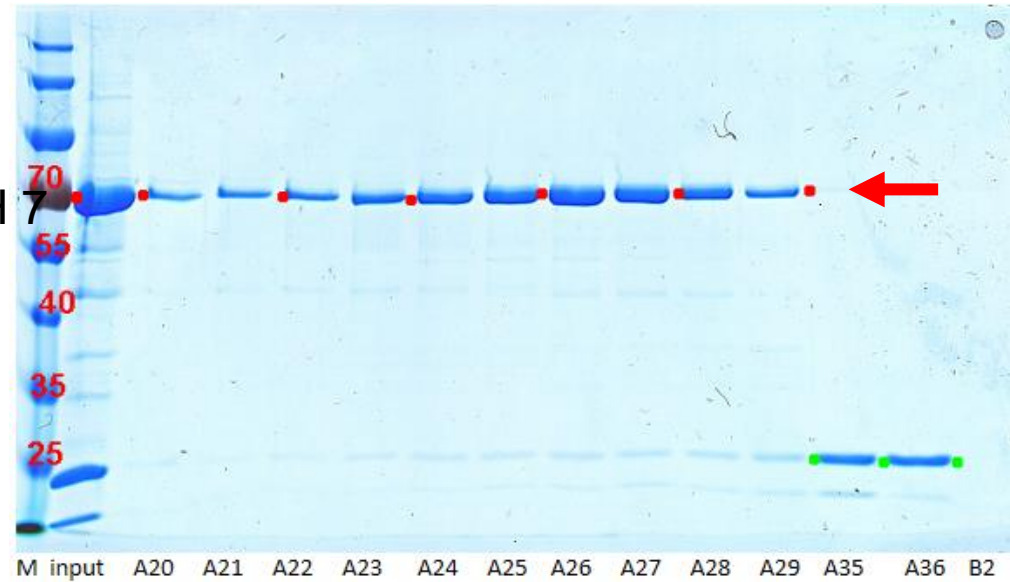
Červeně POT1,
oranžově odštěpené
tagy,
zeleně proteáza

Input na kolonku
Nenavázaná frakce
Vybrané frakce po
eluci
gradientem NaCl

hPOT1 Gelová permeační chromatografie

Superdex 200, 120 mL kolonka
Pufr: 50mM Napi, 800mM NaCl, pH 7

Odstranění proteázy (24 kDa)
a zbytku expresních tagů (15
kDa).
Získávám čistý protein
(červená šipka).

hPOT1 shrnutí purifikace

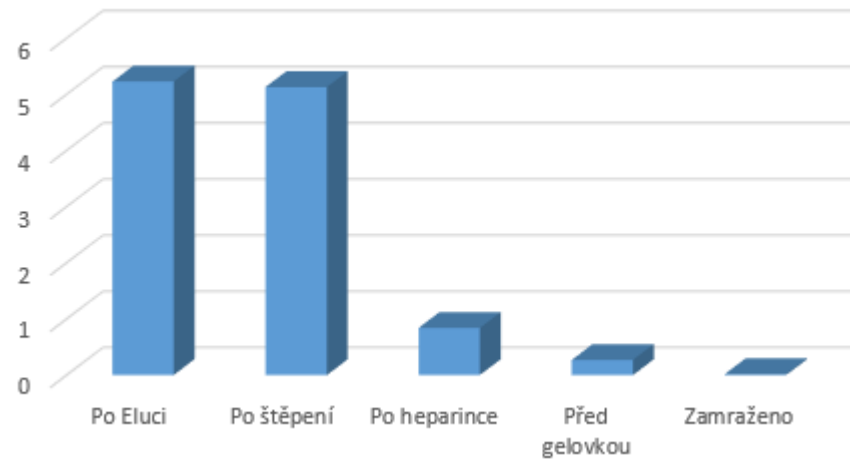
Vstup: 7,2 g peletu hmyzích buněk s hPOT1

Výstup: 0,017 mg čistého proteinu ($V=35\mu\text{L}$, $c=7,3\mu\text{M}$)

Časová náročnost: purifikace 13 hodin kontinuální práce

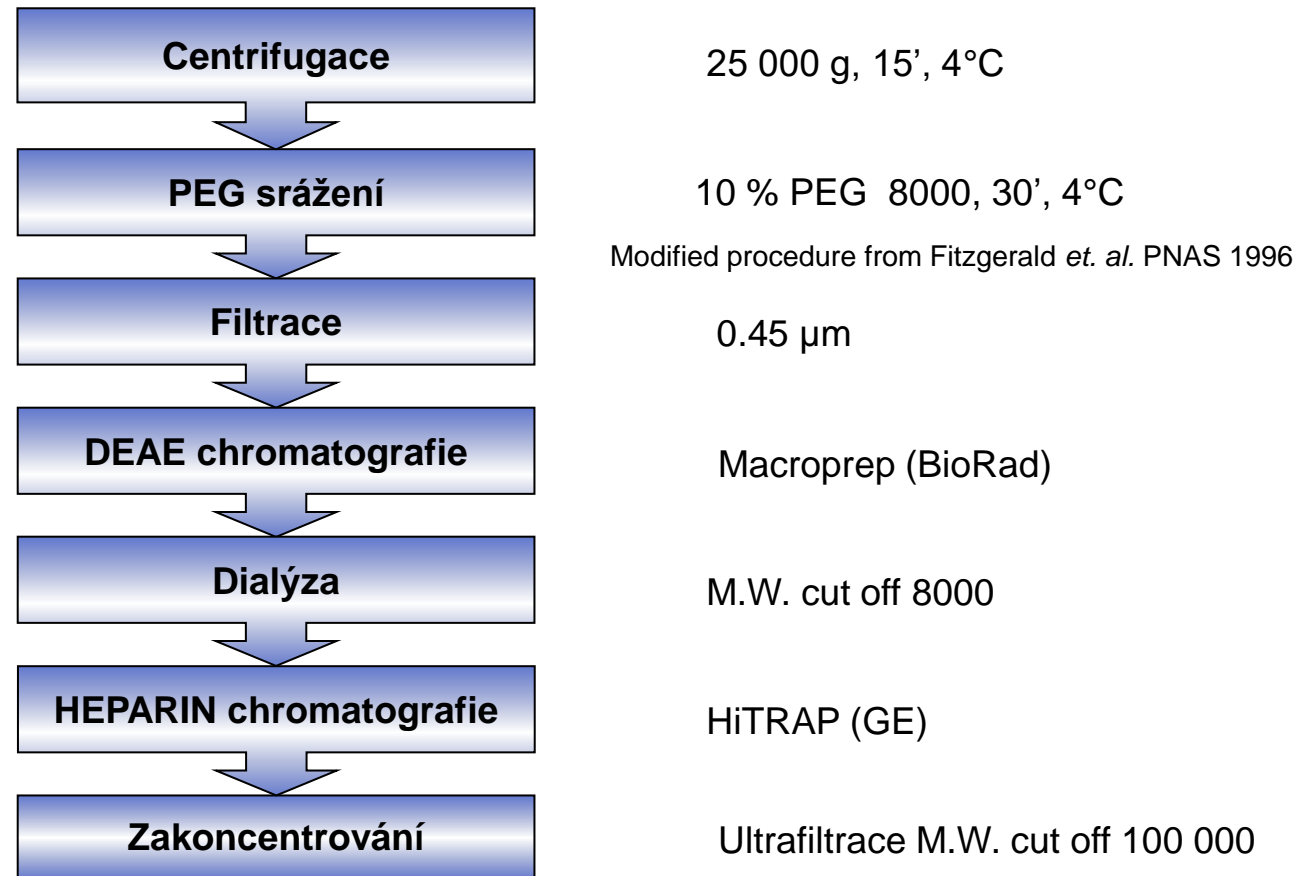
Množství proteinu v jednotlivých krocích

krok	[mg]
Po Eluci	5,23
Po štěpení	5,13
Po heparince	0,84
Před gelovkou	0,27
Zamraženo	0,017

Čím více purifikačních kroků, tím větší ztráty proteinu.

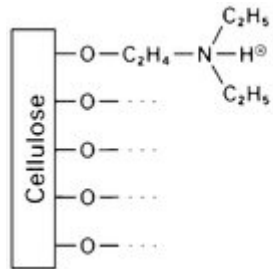
2. Purifikace rostlinné telomerázy

Slabá aniontoměničová chromatografie

DEAE dietylaminoetyl

pufir A: 10 mM TRIS-HCl (7.5)

3 mM KCl

1 mM MgCl

1 mM EGTA

50 mM NaCl

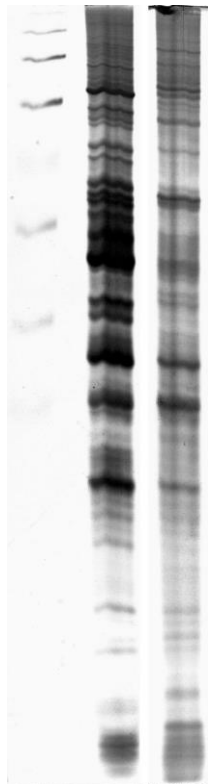
pufir B: pufir A + 700 mM NaCl

průtok 8 ml/min

Profil po přečištění a další krok

M
Hrubý extrakt
Purifikovaný

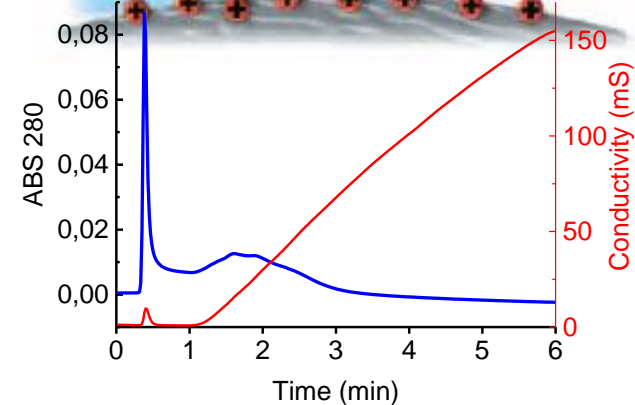
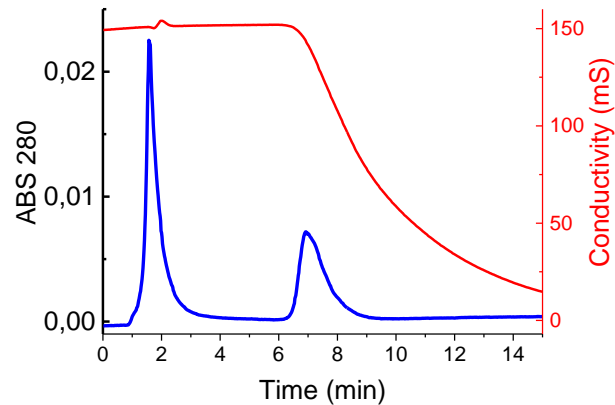
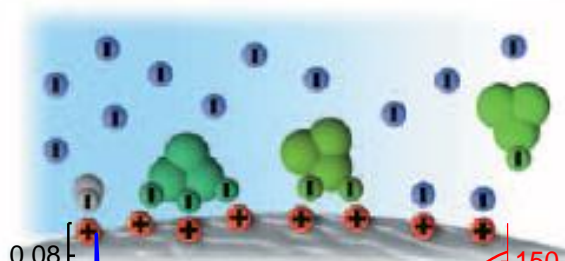
Purifikace DEAE chromatografií

přidat $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$

?

odsolení

Hydrofobní

Nedostatečné množství výchozího materiálu

Před dalším purifikačním krokem bylo nutné zvýšit počáteční množství purifikovaného materiálu =>
homogenizátor rostlinného materiálu

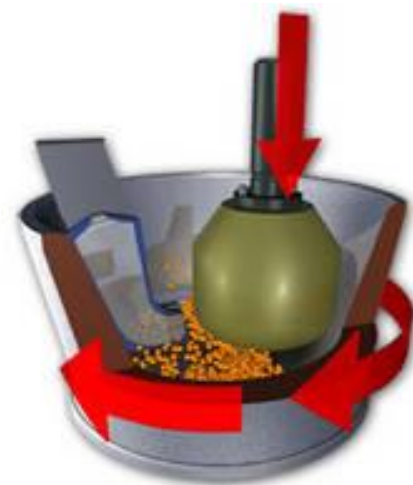
V chromatografii na množství výchozího vzorku velmi záleží!

Hmoždířový mlýn *aneb* automatická třecí miska

Zpracování 4 – 100 g materiálu najednou

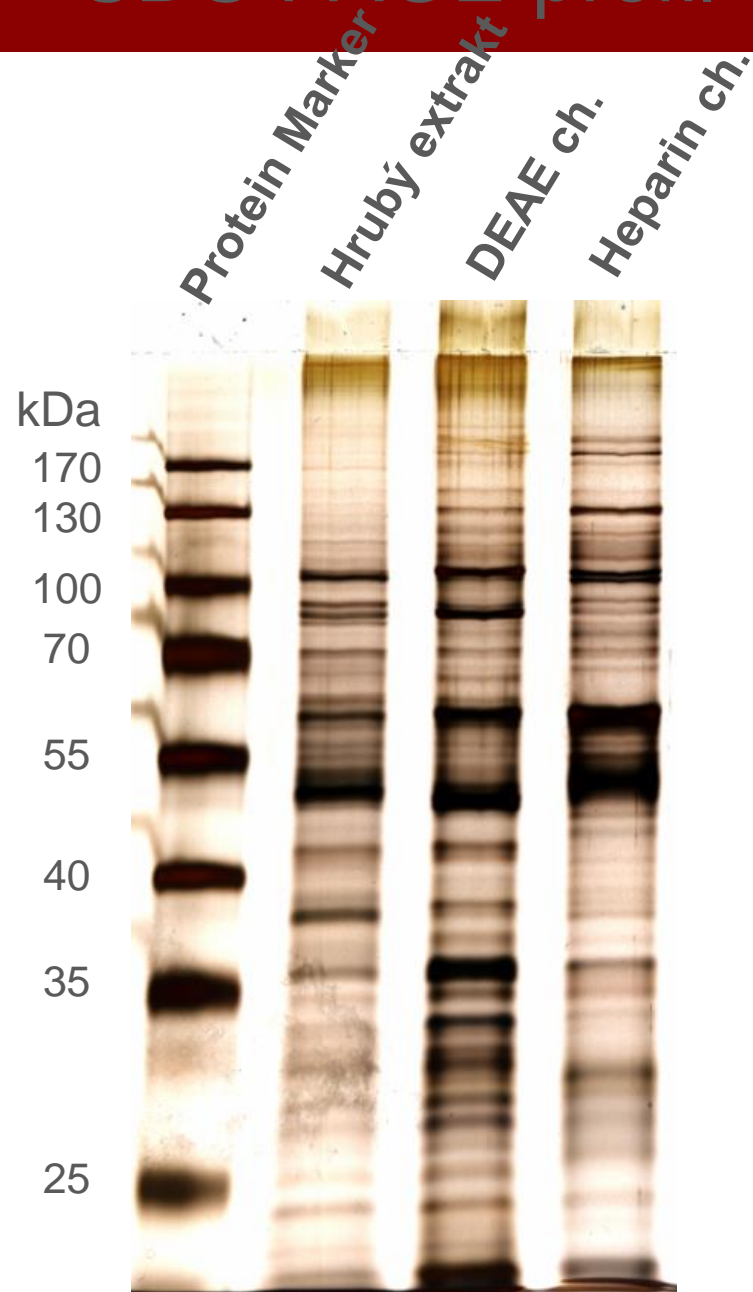
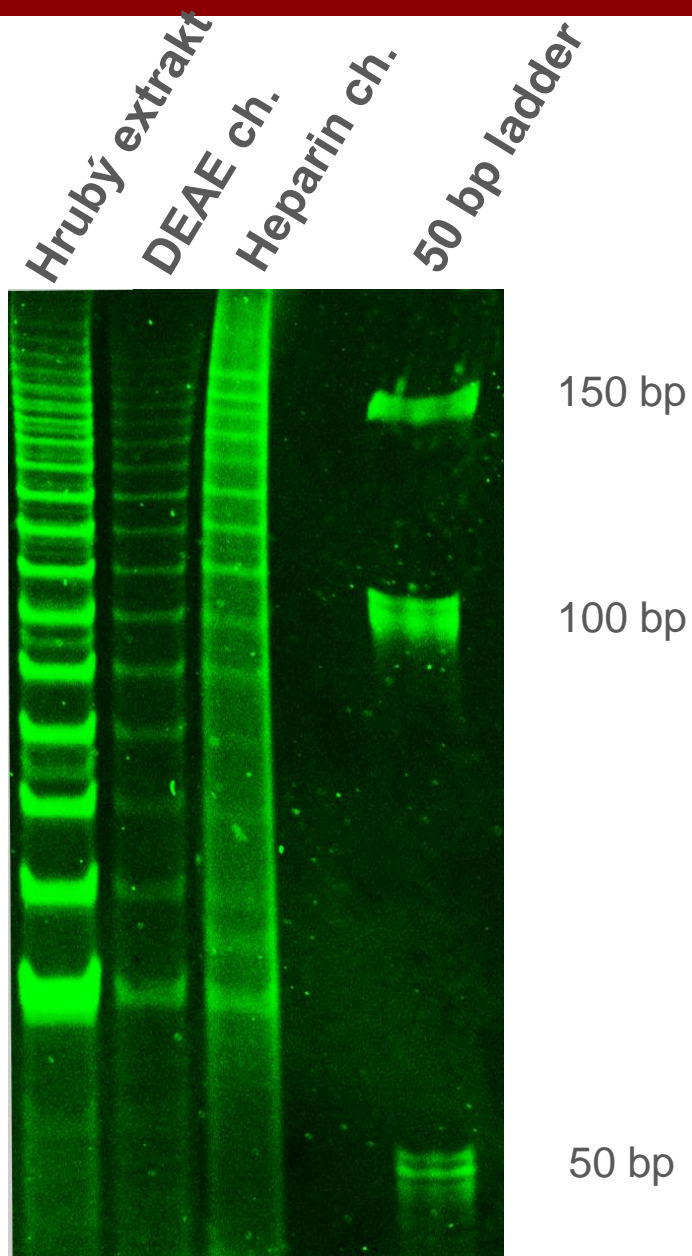
Možnost mletí v tekutém dusíku

Výsledná zrnitost ~ 10 μm

Telomerázová aktivita

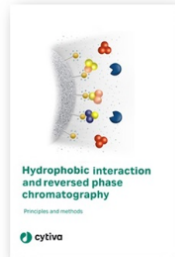
SDS PAGE profil

Množství materiálu před a po purifikaci

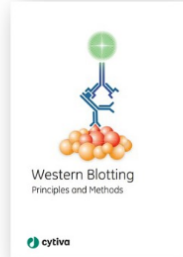
Výchozí : mikrokalusová kultura	100 000 mg
Hrubý extrakt po srážení PEG:	150 mg
Po 1. purifikačním kroku (DEAE):	10 mg
Po 2. purifikačním kroku (Heparin):	0.5 mg

Užitečné odkazy

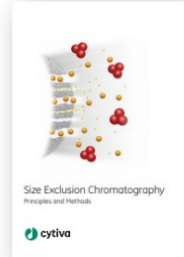
Revised in 2022:
HIC Chromatography Principles & Methods

[Download PDF](#)

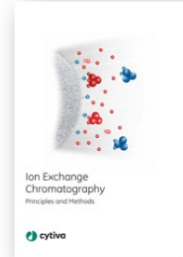
Revised in 2022:
Western Blotting Principles & Methods

[Download PDF](#)

Size Exclusion Chromatography (SEC) Principles & Methods

[Download PDF](#)

Ion Exchange Chromatography (IEX) Principles & Methods

[Download PDF](#)

Protein purification: types

[Affinity Chromatography - Vol. 1: Antibodies](#)

[Affinity Chromatography - Vol. 2: Tagged Proteins](#)

[Affinity Chromatography - Vol. 3: Specific Groups of Biomolecules](#)

[Hydrophobic Interaction Chromatography](#)

[Ion Exchange Chromatography](#)

[Multimodal Chromatography](#)

[Size Exclusion Chromatography](#)

Protein purification: strategies

[ÅKTA Laboratory-Scale Chromatography Systems](#)

[Cross Flow Filtration Method Handbook](#)

[Design of Experiments in Protein Production and Purification](#)

[GST Gene Fusion System](#)

[High Throughput Process Development \(HTPD\) with PreDictor Plates](#)

[Purifying Challenging Proteins](#)

[Strategies for Protein Purification](#)

Protein analysis

[2-D Electrophoresis](#)

[Molecular Imaging](#)

[Western Blotting Handbook](#)

Principles & Methodology Handbooks

Find practical tips and in-depth information about common methodologies used in the lab.

<https://www.cytivalifesciences.com/en/us/support/handbooks>